

Kymenlaakson päihdetilannekyselyn avoimet kysymykset ja vastauksista nousseet aihiot:

1. **Nuoret:** Mitä asuinpaikassasi kannattaisi tehdä, että lapset ja nuoret eivät kokeilisi tai alkaisi käyttämään alkoholia, tupakka- ja nikotiinituotteita tai huumeaineita tai pelaisi rahapelejä? Kenen pitäisi tehdä jotain? Kerro esimerkkejä, mitä pitäisi tehdä tai mikä auttaisi?
(vastauksia 1160)

Aluksi on todettava, että nuorten vastauksissa suurimman osan muodostivat "En tiedä", tai "ihan sama"-vastaukset mikä ei itsessään ikäryhmä huomioiden ole yllätys. Nopealla manuaalisella ja silmämääräisellä laskennalla 427kpl nuorten vastauksista olivat sellaisia, ettei niitä voi hyödyntää kehittämistarkoituksessa.

Nostot ja kehitysehdotukset:

1. Useissa vastauksissa toivottaisiin, että kouluissa kerrottaisiin päihdehaitoista enemmän
- Näissä myös kokemusasiantuntijoiden käyttö, tarinallisuus kiinnostaa
2. Vanhempien vastuuta tulisi nuorten mielestä korostaa
3. Kouluihin enemmän valtuuksia puuttua päihteiden käyttöön (esim. vapejen ja nikotiinituotteiden takavarikointi)
4. Kaupungin/kunnan tulisi tarjota mielekkäämpiä vapaa-ajan viettopaikkoja nuorille
5. Päihteiden saatavuuden osalta myös ikärajojen nostaminen nousee esille useissa vastauksissa

Lainauksia nuorten vastauksista:

"päihteistä puhuttaisiin kouluissa enemmän"

"Vanhempien pitäisi puhua lapsilleen ja kysellä"

"Koulujen pitäisi tarkistaa reput ja takavarikoida heti päihde tuotteet"

Aikuiset: Kerro kunnassasi havaitsemista päihteiden ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön sekä rahapelaamiseen liittyvistä epäkohdista, joihin mielestäsi erityisesti tulisi kohdistaa ehkäiseviä toimia? Miten voisit itse kuntalaisena osallistua näiden haittojen ehkäisemiseen? (vastauksia 543)

Yleisesti aikuisten vastauksissa on hajontaa melko paljon mitä tulee ehkäisevän päihdetyön kohdentamiseen. Useissa vastauksissa tunnistettiin kyllä ongelmia, ei niinkään ratkaisumalleja. Selkeästi vastauksista nousee esille Kymenlaakson alueella seuraavat asiat:

1. Puistojen, kauppojen ja kauppakeskusten häiriökäyttäytyminen
2. Nuorten nikotiinituotteiden käyttö ja vapettaminen
3. Netissä tapahtuvaan päihteiden välittämiseen ja myyntiin puuttuminen
4. Nuorten päihde -ja mielenterveyspalvelujen haastava saatavuus

Vertailtaessa nuorten ja aikuisten vastauksia avoimiin kysymyksiin, näyttää siltä, että nuorilla on vastausten perusteella jopa enemmän kehitysehdotuksia kuin aikuisilla. Aikuisten vastauksissa sen sijaan korostuu ongelmakeskeisyys. Päihteiden käytön lisääntynyt näkyvyys tunnistetaan kyllä ilmiönä, mutta keinovalikoima haasteiden ratkaisemiseen on suppeaa.

Rahapelaamiseen liittyvät avoimet kysymykset nähdään vastauksissa enimmäkseen ikäänntyneiden haasteeksi ja ratkaisuksi nähdään pelikoneiden vähentäminen tai poistaminen kokonaan.

Lopuksi muutamia suoria lainauksia aikuisten vastauksista:

" Nuorten julkinen alkoholinkäyttö huolestuttavaa. Sähkötupakan käyttö lisääntynyt ja entistä nuoremmat käyttävät."

" Kouvolan Matkakeskuksessa nuorten käytös on sekavaa. Samoin Manskilla on tullut vastaan seiskaluokkalaisia lapsia, jotka ovat koettaneet myydä minulle lääkkeitä viihdetarkoitukseen."

" Mielenterveys- ja päihdepalveluista tulisi tehdä helpommin saavutettavia ja niitä pitäisi olla enemmän."

Pohdintaa/kysymyksiä:

Päihdetilannekyselyn avoimia kysymyksiä ja niiden vastauksia läpikäydessä sekä nuorten että aikuisten kohdalla, nousee esille tietynlainen keinottomuus päihteisiin liittyvien haasteiden ratkaisemisessa.

Onko meillä päihteiden käyttöön liittyvien kysymysten kanssa riittävä tahtotila, resurssit ja yhteinen halu muutokseen? Vai törmäämmekö enenevässä määrin yhteiskunnan rakenteellisiin haasteisiin, joissa laadukkaan ehkäisevän päihdetyön toteuttaminen on haastavaa, koska haasteet tahtovat usein kertaantua eri toiminnan tasoilla? Laadukkaan työn mahdollistamiseksi tarvitsemme kaikkia toimijoita ja sitä että kaikilla toimijoilla on riittävät resurssit ja rakenteet kunnossa.

Kysisinkin, onko meillä riittävät nuorisopalvelut, etsivä nuorisotyö, toimivat päihdepalvelut, sosiaalityö, kestävä viranomaistoiminta, koulujärjestelmä, tukeva vapaa-ajan harrastetoiminta, järjestötyö ja kasvuympäristö jossa voidaan tukea turvallista vanhemmuutta, jonka edelleen tulisi tukea lasten -ja nuorten kehitystä ja kasvua?

Vai ovatko rakenteet kunnossa, mutta silti liian kaukana tai etäänntyneitä todellisesta arjestamme?